

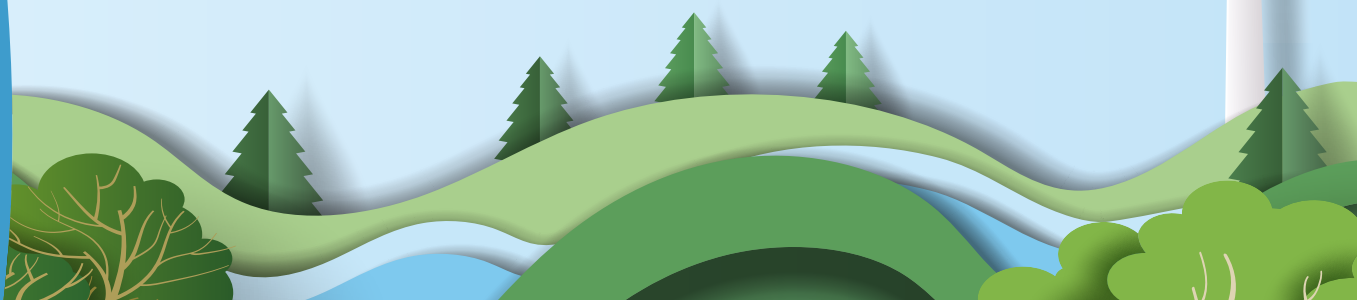

Danske
Vandværker

Årsberetning

2023

Indhold

4 Foreningen 2023

- 5** Vandværkernes bidrag til verdensmålene
- 6** Foreningen i tal
- 7** Synlighed på de digitale medier
- 8** Rollefordeling og de regionsvalgte som ambassadører
- 5** Foreningens udvalg

10 Opbakning til forbrugerejerskab

- 10** Samarbejde og sammenlægning
- 11** Synlighed hos danskerne
- 11** Fokus på det demokratiske ejerskab
- 12** Vandværker i nærheden af dig
- 12** Kodeks for godt bestyrelsesarbejde
- 12** Vandsektorlov
- 13** Årets Vandværkspris

14 Kvalitetsbevidst og kompetent drikkevandsforsyning

- 14** PFAS
- 15** BNBO
- 15** Grundvandsparker
- 15** Beredskab og fysisk sikkerhed på vandværkerne
- 16** Drikkevandsfonden
- 17** Udviklingsprojekter
- 17** Konference om skadelige stoffer i mad og drikkevand
- 17** Bæredygtig Vandforsyning
- 18** Kompetencer – messer, kurser og netværk
- 19** Administrativt netværk
- 19** Ledernetværk

20 Digitalisering skal styrke drift og dialog

- 20** It-sikkerhed
- 20** Guide til digitale tiltag på vandværket

22 Grøn omstilling – nu og i fremtiden

- 22** Vand til den grønne omstilling
- 22** Skovrejsning

24 Sekretariatet i 2023

- 25** Samarbejde med andre
- 26** Arbejdet med verdensmålene i sekretariatet
- 27** Foreningens økonomi

Landsformanden ser tilbage på 2023

2023 var i den grad et år med drikkevand på dagsordenen. I løbet af året blev vi gang på gang mindet om, at drikkevand er en ressource, vi skal værne om, så også den næste generation trygt kan drikke vand fra hanen. Uanset udfordringernes størrelse har vi både som vandværker og forening hele tiden haft fokus på, at forbrugerne kan få godt drikkevand.

Foreningens medlemmer vælger på de regionale generalforsamlinger, hvem der skal repræsentere dem i de fem regionale bestyrelser, som udgør foreningens repræsentantskab. Her har vi i løbet af året arbejdet med at styrke vores bestyrelseskompetencer og skabe klarhed om den rolle, vi er blevet betroet af medlemmerne. Vi har et ønske om at komme tættere på vores medlemmer. Derfor vil der i 2024 være fokus på regionerne som ambassadører med det formål at skabe mere nærhed til medlemmerne og styrke den regionale/lokale interessevaretagelse.

Grundvandsressourcen er under pres

Sommeren bød på en lang periode med tørke, hvor det blev tydeligt, hvor stor en indsats, der hver dag bliver gjort rundt om i landet for at sikre vandforsyningen. Mange vandværker opfordrede forbrugerne til at spare på vandet og måtte indføre vandingsforbud. Vi blev med tørken mindet om, at drikkevand er en begrænset ressource, vi skal stå sammen om, så der er nok til alle. Tak til alle for at passe på vores fælles vandressource.

Beskyttelsen af de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) og fund af PFAS over grænseværdier trak overskrifter i

landsdækkende medier. Som forening spillede vi ind og gav vores meninger og holdninger til kende overfor myndigheder og ministre. Det er vigtigt, at vi kommer godt i mål, så vores grundvandsressource bliver sikret for eftertiden. Men det er også vigtigt, at vandværkerne får nogle rimelige betingelser at arbejde under. Vi ser derfor frem til, at politikerne i 2024 fremlægger tiltag for en langsigtet beskyttelse af grundvandet.

Samarbejde er fremtiden

Med tiden er det ikke blevet lettere at drive et vandværk. Flere krav fra myndighederne er lig med, at kompleksiteten stiger. Det får mange vandværksbestyrelser til at overveje, hvad der skal ske i fremtiden. I 2023 har overlevelsen af den decentrale vandforsyning igen været i højsædet, og jeg må bare sige, at samarbejder er og bliver opskriften på, hvordan vi som demokratisk ejede vandværker kan ruste os til fremtiden. Som en ansvarlig bestyrelse i vandværket lægger man en langsigtet plan for fremtiden, så forbrugerne også om 5, 10 eller 15 år stadig kan få godt drikkevand.

Tak til sekretariatet for arbejdet i 2023 og ikke mindst alle de nye tiltag til gavn for foreningens medlemmer. Tak til foreningens medlemmer for at tage godt imod, når nye tiltag lanceres, og til vores samarbejdspartnere for interessen i vandbranchen.

Jeg glæder mig til alle de spændende ting, der venter os, og som med garanti gør 2024 til endnu et vigtigt år i vandets tegn.

Med venlig hilsen
Jan Andersen, landsformand

Vandværkernes bidrag til verdensmålene

Danske Vandværker ønsker at tage et samfundsmæssigt ansvar og har derfor udvalgt seks af FN's 17 verdensmål, som vandværkerne i deres daglige arbejde er med til at støtte op om.

Det bæredygtige vandværk

Til at hjælpe med at omsætte verdensmålene til konkrete initiativer har Danske Vandværker udarbejdet folderen "Det bæredygtige vandværk", som sætter spot på, hvordan man som vandværksbestyrelse kan arbejde strategisk med FN's verdensmål. Folderen giver også input til, hvordan verdensmålene kan bruges i det daglige arbejde på vandværket.

Sammensætningen af bestyrelsesmedlemmer i vandværkerne er nogle steder mere mangfoldig end andre. Der er et stigende fokus på at rekruttere bredere for at styrke kompetencer og mangfoldighed.

11,6% 88,4%

Det er et kerneområde for Danske Vandværkers medlemmer, som hver dag arbejder for at levere og sikre godt og sundt drikkevand til forbrugerne og holde liv i den decentrale vandforsyning.

I 2023 fortsatte vandværkerne med at have fokus på, hvordan de kan bidrage til bæredygtig energi. Vandværkerne benytter vedvarende energi ved at opsætte solceller, have opmærksomhed på energioptimering i deres vandkredsløb og generelt spare på energien.

Vandværker opgraderer deres komponenter og udstyr med fokus på drift- og it-sikkerhed og digitalisering samt stiller deres vandværk til rådighed for afprøvning af ny teknologi.

I vandværkets drift kan flere processer pege mod at sikre ansvarligt forbrug og produktion blandt andet ved bæredygtige indkøb, genanvende hvor det er muligt og have fokus på at reducere vandspild.

Vandværker indgår i mange partnerskaber. Det er for eksempel med andre vandværker, med de lokale myndigheder og med leverandører til vandbranchen.

Foreningen i tal

Medlemmer i 2023

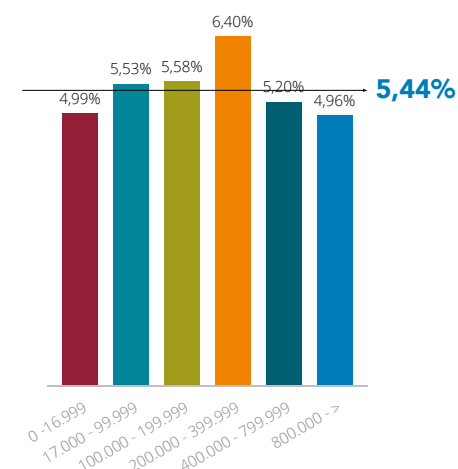
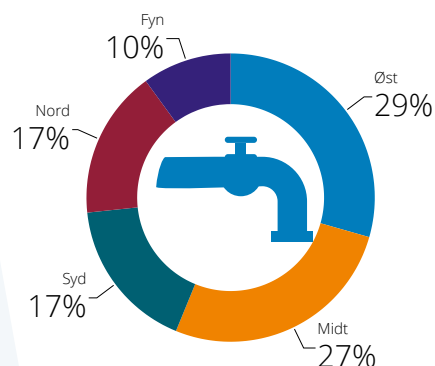

Medlemsfordelingen fordelt på regioner

148.541.508

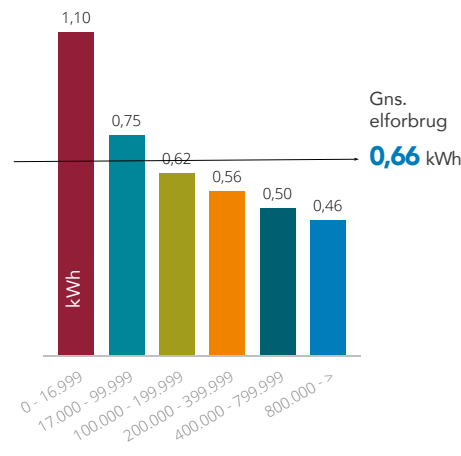
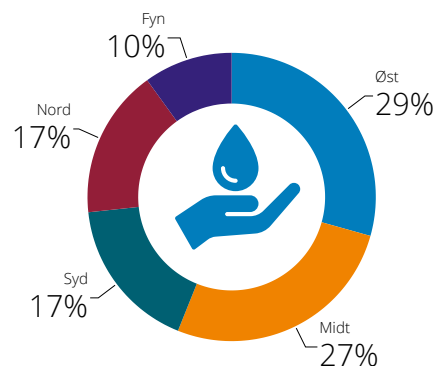
Samlet udpumpet vandmængde

Gennemsnitlig vandspild i procent
fordelt på udpumpet mængde

139.357.128

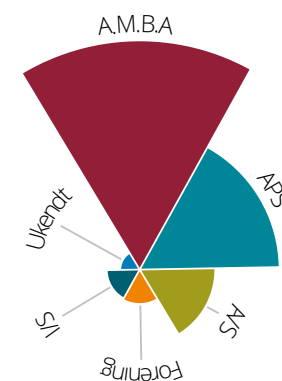
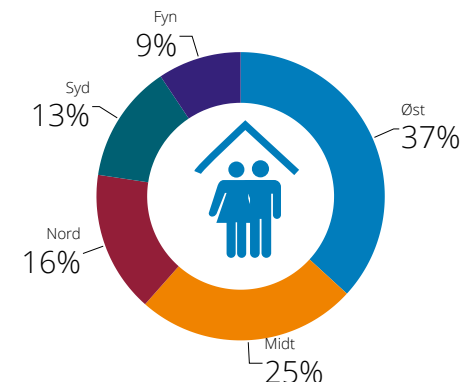
Samlet leveret vandmængde

Gennemsnitlig elforbrug (inkl. varme)
pr. leveret m³ fordelt på udpumpet
mængde

1.151.045

Samlet antal forbrugssteder

Medlemsvandværkernes
virksomhedsform

*Datagrundlag: Tal er beregnet på baggrund af indberetninger fra 94,7% af foreningens medlemmer pr. 22. maj 2024.
Note: Regionsgrænser er forskellige fra Danmarks regionsopdeling, jf. regionernes vedtægter.

Synlighed på de digitale medier

623.000

personer nåede Danske Vandværker ud til på tværs af de sociale medier i 2023.

830

nye følgere fik Danske Vandværker i 2023 på tværs af de sociale medier.

314

opslag har Danske Vandværker i 2023 lavet på tværs af de sociale medie.

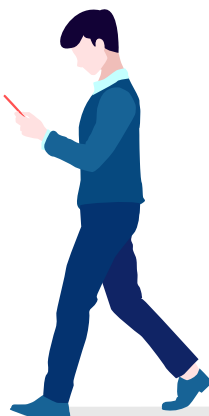
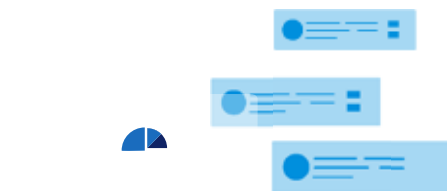
Det mest sete opslag på LinkedIn havde en rækkevidde på

5.366

Det mest sete opslag på Facebook havde en rækkevidde på

17.658

Rollefordeling og de regionsvalgte som ambassadører

Generationsskiftet i foreningens repræsentantskab fortsatte i 2023. Derfor var det nærliggende igen at arbejde med bestyrelseskompetencer og rollen som politisk valgt i foreningen på årets repræsentantskabsmøder. Repræsentantskabet blev enige om en forretningsorden for at skabe klarhed om rollefordelingen mellem repræsentantskabet og landsbestyrelsen, og presstræning var et tema, hvor de politisk valgte fik gode fif og råd til at håndtere medierne.

I 2023 blev der taget hul på, hvordan de politisk valgte kan virke som rollemodeller med det formål at skabe nærhed til medlemmerne og til den regionale og lokale

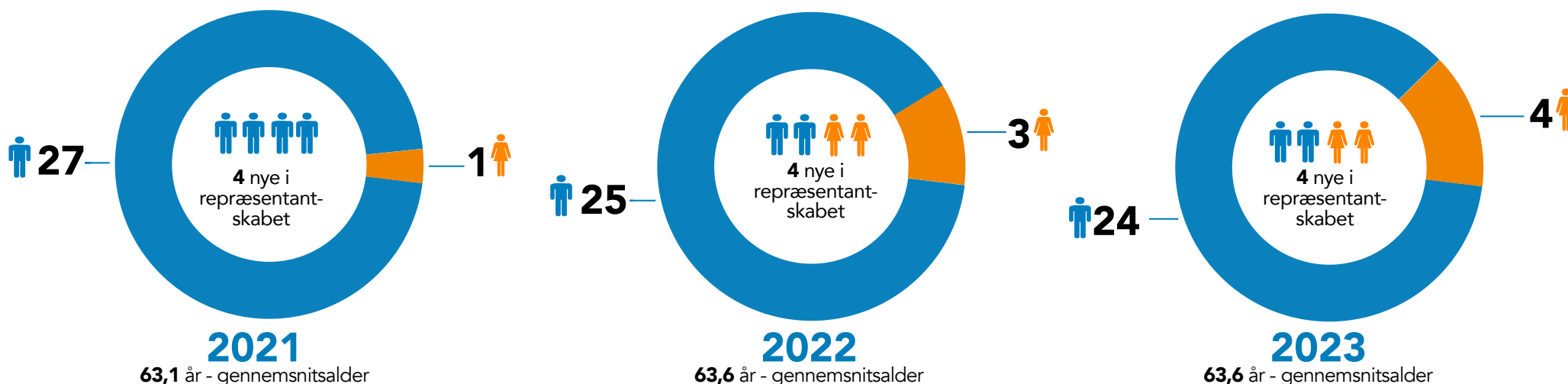
interessevaretagelse. Første skridt var at klæde de regionsvalgte på til at holde indlæg ud fra standardpræsentationer om det gode bestyrelsesarbejde og samarbejde og sammenlægning mellem vandværker.

En inspirationsgruppe med én fra hver af de fem regioner blev nedsat i efteråret 2023, og gruppen vil i 2024 arbejde med, hvilke dagsordener de regionsvalgte kan sætte fokus på og hvordan.

Temadage og virksomhedsbesøg arrangeret af foreningens fem regioner fik desuden igen i 2023 god opbakning fra medlemmerne. Netværksdelen og det at tilegne sig ny viden, samt at se hvad andre gør, er i højsædet ved disse arrangementer.

Udvikling i repræsentantskabets sammensætning

Foreningens udvalg

Teknisk Forum

Teknisk Forum har i 2023 blandt andet udarbejdet tre guides:

Digitalisering, hvor der er fokus på hvilke steps vandværket med fordel kan arbejde med ift. at få optimeret processer ved bedre brug af data.

Kvalitet i anlægsarbejder, som er en bred guide til bedre anlægsprojekter, hvor der både beskrives overvejelser ved valg af materialer og arbejdsmiljø.

Forsyningssikkerhed – med gode råd om tiltag vandværket kan tage for at forbedre forsyningssikkerheden, herunder hvilke strategiske beslutninger det kræver af bestyrelsen.

Kursusudvalg

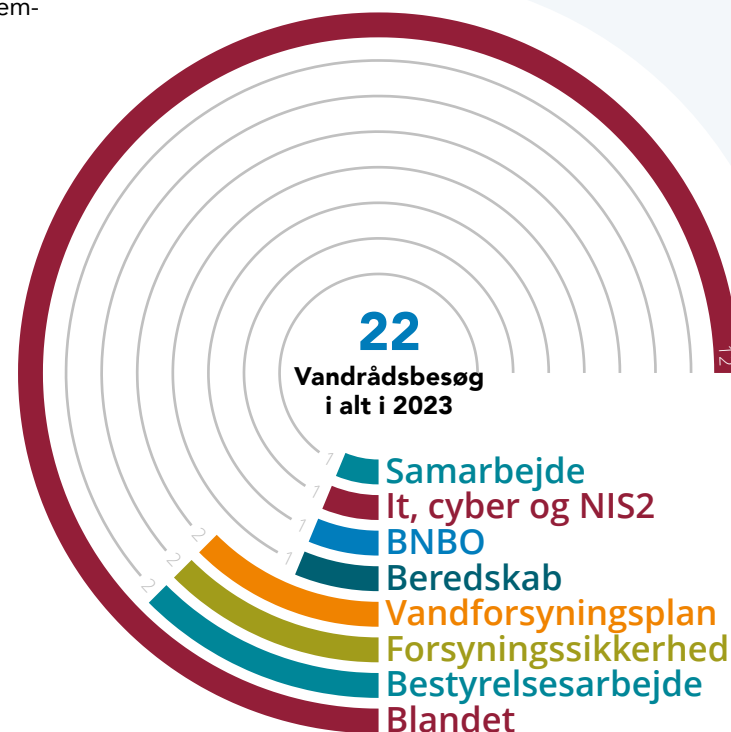
Kursusudvalget har udarbejdet en ny strategi for foreningens kursusområde, som trådte i kraft i slutningen af 2023. Strategien har fem overordnede fokusområder: Indhold, form, kommunikation, samarbejder og bæredygtighed og har til formål at sikre fortsat udvikling og fornyelse i Danske Vandværkers arrangementer.

Der arbejdes løbende med tilpasning af kursusmateriale og materialer, så det afspejler tiden og efterspørgsel fra medlemmerne.

Vandrådsforum

I 2023 har hovedoverskriften været "videndeling", og hvordan vandværkerne via vandråd eller andre typer samarbejder kan videndele. Det har også været drøftet, hvordan vandrådene kan dele viden med hinanden, og hvordan vandrådsforum kan understøtte gode oplæg på vandrådsmøder.

Vandrådsbesøg i 2023

Opbakning til forbrugerejerskab

Det demokratiske ejerskab af vores drikkevand er unikt, og som dansker har man derfor en unik mulighed for selv at øve indflydelse på sit lokale vandværk. Den decentrale struktur er dermed med til at sikre lokal forankring og engagement. Og sådan skal det blive ved med at være.

6 RENT VAND OG SANITET

5 LIGESTILLING MELLEM KØNNENE

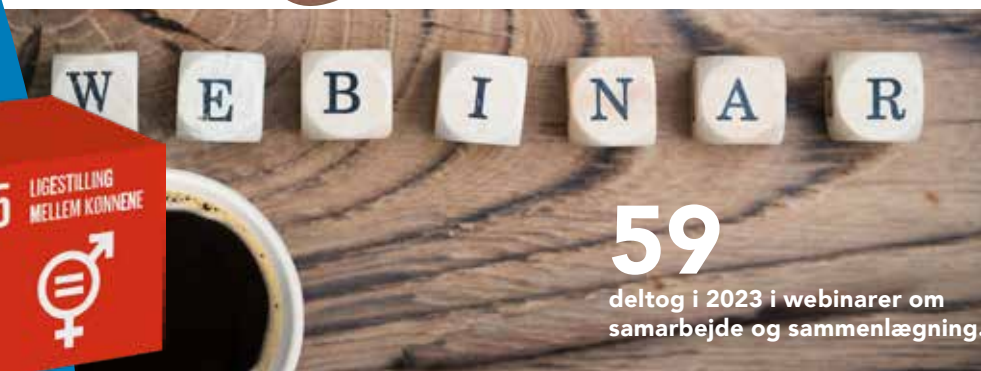
50 ^{6†}
medlemsvandværker valgte
at lægge sig sammen i 2023.

Samarbejde og sammenlægning

Hvis vandforsyningerne som decentrale enheder skal overleve, er samarbejde nøglen. I løbet af 2023 var der mange gode eksempler på, hvordan vandværker valgte at styrke vandforsyningen gennem samarbejde. Stigende arbejdsbyrde og krav til driften var nogle af årsagerne til, at seks vestjyske vandværker gik sammen i 2023.

I Broager samarbejder vandværket med varmegværket for at skabe en mere energivenlig forsyning – her bliver grundvand bliver til varme. Og i Ebberup har skolen og vandværket samarbejdet om at plante over 400 træer for at beskytte fremtidens drikkevand.

Sekretariatet oplevede også stor efterspørgsel på rådgivning om samarbejde og sammenlægning. Den øgede efterspørgsel på rådgivning skal kunne matches. Derfor vil samarbejde og sammenlægning være et emne, som vil være i fokus de kommende år.

59
deltog i 2023 i webinarer om
samarbejde og sammenlægning.

Synlighed hos danskerne

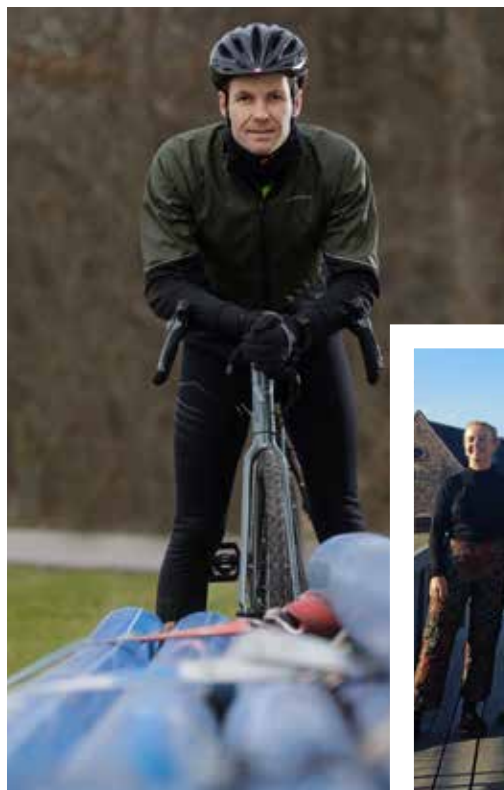
Folkemøder

Danske Vandværker var igen i 2023 på Folkemødet på Bornholm, hvor foreningen havde eget telt – Drikkevandsteltet – med en stribe aktiviteter. Fra morgen til aften lagde hundredvis af vandinteresserede folkemødegæster vejen forbi teltet til politiske debatter, hvor der var plads til både folkelighed og faglighed.

Klimafolkemødet i Middelfart var også med deltagelse fra Danske Vandværker, hvor repræsentanter fra foreningens regioner i Syddanmark og på Fyn stod klar til en snak med de fremmødte om den bæredygtige vandforsyning og vandsektorens mål om at blive klima- og energineutral i 2030.

Tour de Grundvand

I sommeren 2023 begav Anders Juhl Kallesøe sig ud på Tour de Grundvand i samarbejde med Danske Vandværker. En 750 kilometer cykeltur gennem Jylland og Fyn. Undervejs var der vandpauser ved lokale vandværker, for formålet med turen var at give danskerne et anderledes indblik i vores vandforsyning.

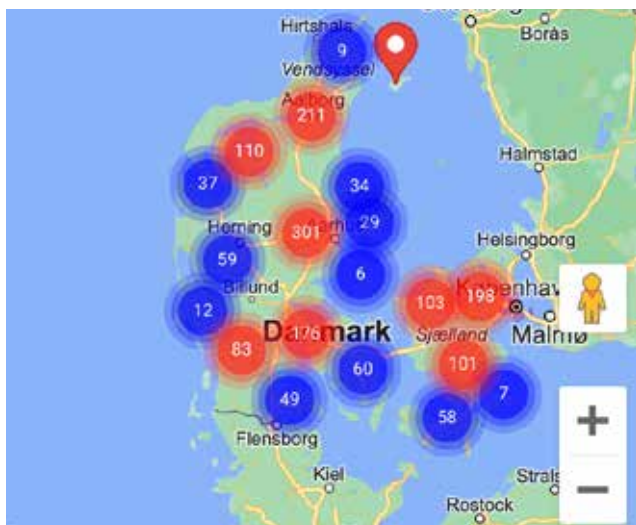
Fokus på det demokratiske ejerskab

Danske Vandværker er medlem af Tænkertanken Demokratisk Erhverv og bidrager aktivt til Tænkertankens forskellige initiativer om demokratisk ejerskab.

Med støtte fra TuborgFondet på cirka syv millioner kroner skal Demokratisk TalentLab vække interessen for aktiv deltagelse blandt yngre. Demokratisk TalentLab fik i 2023 et advisory board blandt andet med deltagelse af en repræsentant fra vandværksverdenen - 34-årige Puk Duerlund Falkenberg fra Havnelev Vandværk på Stevn.

I marts 2023 satte Tænkertanken i samarbejde med blandt andet Danske Vandværker medejerskab til debat med den erhvervsdemokratiske festival Folkeeje.

En politisk aftale fra december 2023 afsatte 22 millioner kroner, som skal afskaffe barrierer og udbrede kendskab til og viden om demokratiske virksomheder.

Vandværker i nærheden af dig

Mange forbrugere er ikke klar over, hvilket vandværk de modtager vand fra. Den viden er en vigtig forudsætning for at kunne engagere sig i sit lokale vandværk. Danmarkskortet på hjemmesiden "Vandværker i nærheden af dig" bidrager til at gøre medlemsvandværker synlige for forbrugerne, og de kan søge på postnummer og finde vandværker i deres nærhed. Kortet viser udelukkende medlemsvandværker, men der arbejdes løbende på at opdatere og forbedre kortet, så søgeoplevelsen bliver så god som mulig.

Kodeks for godt bestyrelsesarbejde

I 2023 lancerede Danske Vandværker sammen med Dansk Fjernvarme en opdateret version af "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde". Fokus har været at forenkle og tydeliggøre rammerne for det gode bestyrelsesarbejde, så kodekset fortsat kan fungere som inspiration og støtte for vandværksbestyrelsen samt bidrage til at styrke og udvikle bestyrelsens samarbejde. Desuden skal værktøjer understøtte arbejdet med kodekset.

Vandsektorlov

Efter stort pres fra branchen lykkedes det at få skrinlagt forslaget til en revideret vandsektorlov, som blandt andet skulle opsætte nye økonomiske rammer for vandselskaberne. Der blev ikke kun holdt adskillige møder med politiske ordførere på Christiansborg, men også en særskilt høring i regi af Folketingets Klima-Energi- og Forsyningsudvalg. Danske Vandværker venter nu på, at der bliver nedsat et nyt Vandreguleringsudvalg, som skal give den økonomiske regulering et eftersyn og komme med anbefalinger til, hvordan en kommende vandsektorlov kan strikkes sammen.

Årets Vandværkspris

Tejn Vandværk på Bornholm løb med Årets Vandværkspris i 2023, fordi vandværket har gjort sig positivt bemærket inden for en række områder. Bestyrelsen er bredt sammensat i forhold til alder, køn og kompetencer og arbejder både med FN's verdensmål om rent drikkevand og med evaluering og udvikling af bestyrelsesarbejde, herunder kodeks for godt bestyrelsesarbejde.

Vandværket deler ud af sine succeser på de sociale medier og skaber positiv synlighed i lokalområdet, blandt andet med invitation til rejsegilde og deling af gode resultater med de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

Desuden har vandværket gennemført en udbygning med fokus på energibesparelse som en total entreprise, som har holdt sig inden for budget og tidsramme – uden brug af eksterne rådgivere og med en kort tilbagebetalingstid.

Kvalitetsbevidst og kompetent drikkevandsforsyning

Kerneopgaven skal være i fokus: Levering af godt drikkevand og høj vandfaglighed, så forbrugerne – også i fremtiden, har tillid til det vand, de drikker. Det sker blandt andet ved at værne om ressourcen – lige fra dannelsen af grundvand til produktion og forsyning.

6 RENT VAND OG SANITET

PFAS

2023 var igen et år, hvor PFAS stod højt på dagsordenen. På forebyggelsessiden har der været drøftelser om et forbud på enten nationalt eller EU-plan, ligesom 2023 også var året, hvor drikkevandsbekendtgørelsen i maj fastsatte, at vandværkerne fremover skal teste for 10 nye PFAS-stoffer i drikkevandet, så der nu i alt skal testes for 22 PFAS-stoffer.

Heldigvis bliver der udviklet nye og bedre rensemetoder, men der er ingen tvivl om, at flere vandværker fremover vil skulle håndtere PFAS-udfordringer.

Fra politisk hånd afventes nu en længe lovet handleplan for håndtering af PFAS-problematikken.

Miljøminister Magnus Heunicke besøgte Tune Vandværk for at blive klogere på deres udfordringer med PFAS.

BNBO

De boringsnæste beskyttelsesområder (BNBO) stod ligesom året før højt på dagsordenen i 2023, og rundt om i landet blev der gjort en kæmpe indsats for at indgå frivillige aftaler. Og i juni blev BNBO-akutplanen lanceret. Det har været en lettelse, at der nu er en klar køreplan for, hvordan beskyttelsen kommer i mål, og at ministeren og aftaleparterne har fulgt de fælles anbefalinger fra Danske Vandværker, DANVA og Landbrug & Fødevarer, der skal føre målsætningerne ud i praksis.

I sekretariatet tog rådgiverne imod mange og forskelligartede opkald, blandt andet om brug af skabeloner til aftaler og deklarationer, beregning af erstatningsstørrelse, og BNBO i forhold til 25-meter zonen. Den største udfordring er fortsat at blive enige om erstatningens størrelse.

Grundvandsparker

Grundvandsparker kom højt på dagsordenen i 2023. Danske Vandværker arbejder fortsat for en mere sammenhængende og strategisk indsats for at beskytte vores vand i form af grundvandsparker i de områder, hvor drikkevandet hentes.

Blandt andet igangsatte Miljøstyrelsen et pilotprojekt på Fyn med det formål at udvikle en model for udpegn af områder til grundvandsbeskyttelse. Forventningen er, at modellen i løbet af de næste par år kan udbredes til resten af landet, så man på den måde kan identificere områder med behov for målrettet grundvandsbeskyttelse.

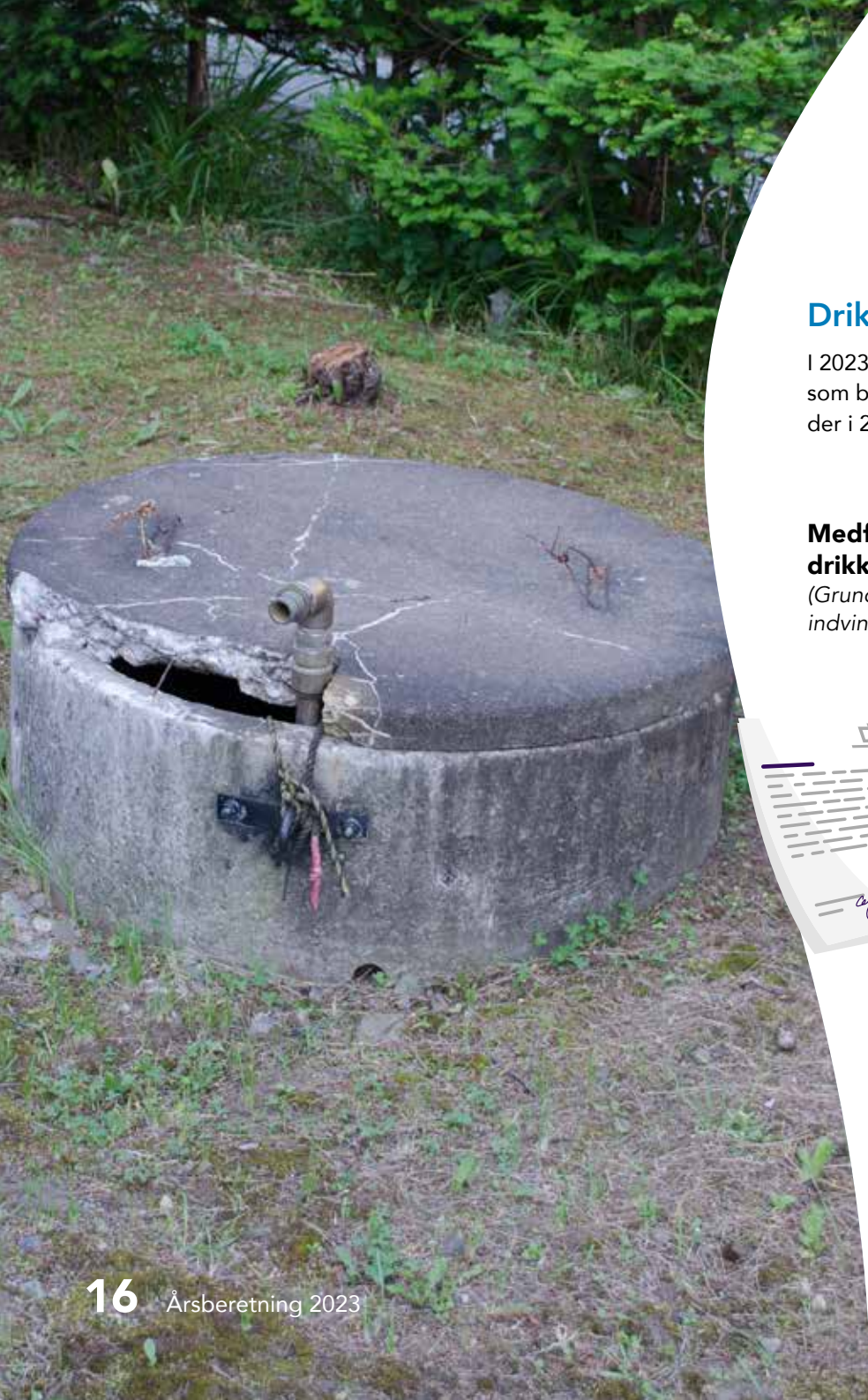
Danske Vandværker har arbejdet tæt sammen med DANVA og Danmarks Naturfredningsforening i kampen for at opnå en bedre beskyttelse af vores vand.

Beredskab og fysisk sikkerhed på vandværkerne

Beredskab fyldte meget i 2023, hvor der var fokus på den nye lovgivning, der er på vej inden for fysisk sikkerhed (CER). Til dette arbejde havde Danske Vandværker praktikanter fra katastrofe- og risikomanageruddannelsen, som udarbejdede en guide til arbejdet på vandværkerne med fysisk sikring af vandværkets bygninger og anlæg.

Der har været et tæt samarbejde med Miljøstyrelsen både i forhold til it-sikkerhed, men også klassisk beredskab, hvor der blev holdt en skrivebordsøvelse på tværs af myndigheder.

Drikkevandsfonden

I 2023 blev der uddelt penge til grundvandsbeskyttelse fra den såkaldte Drikkevandsfond på finansloven, som består af to puljer til grundvandsbeskyttelse. For at imødegå den store interesse for puljemidlerne, er der i 2024 afsat yderligere midler (23,5 millioner kroner) på finansloven.

Medfinansiering af drikkevandsbeskyttelse

(Grundvandsbeskyttelse i strategisk vigtige indvindingsområder)

Sløjfning af ubenyttede brønde og borer

Kilde: Miljøministeriet

Udviklingsprojekter

Danske Vandværker har i 2023 igen deltaget i en række udviklingsprojekter. Der har været projekter om: vandkvalitet og rensning (herunder PFAS renseteknologier), grundvand og grundvandsbeskyttelse, digitalisering og data samt borgerinddragelse. Danske Vandværker har både deltaget som projektpartner og med pilotvandværker.

Partnerskab for Bæredygtig Vandforsyning

Partnerskab for Bæredygtig Vandforsyning fortsatte arbejdet i 2023. Fokus var på projekt om helhedsorienteret arealplanlægning, der tager udgangspunkt i, hvad naturen kan tilbyde i forhold til udnyttelsen af arealer. Projektet har bidraget til den debat, der foregår omkring prioritering af arealer til forskellige formål. Arbejdet med borgergrupper er fortsat med spændende arrangementer. Der er igangsat projekt om grundvandsdannelse langs vandløb. Partnerskabet er støttet med midler fra Region Sjælland og fortsætter i 2024.

Konference om skadelige stoffer i mad og drikkevand

På Christiansborg blev afholdt en konference med fokus på skadelige stoffer i mad og drikkevand. Der var omkring 130 konferencedeltagere, som igennem hele dagen havde rig mulighed for at stille spørgsmål og komme med kommentarer til de forskellige eksperter, fagpersoner og politikere. Konferencen blev til i samarbejde med Tænk tanken Frej, DM BIO, Landbrug & Fødevarer og Dansk Planteværn.

Kompetencer – messer, kurser og netværk

Som aktiv i et vandværk er det vigtigt hele tiden at holde sig ajour med den nyeste viden eller supplere sin eksisterende viden med aktuel viden inden for vandforsyning, så man er klædt godt på til opgaverne på vandværket.

Kurser og messer

Mange sætter fortsat stor pris på at mødes ansigt til ansigt, selvom tendensen også er, at hvis man skal på kursus, så er afstanden et vigtigt element.

I 2023 var det fortsat lidt op ad bakke i forhold til at gennemføre de fysiske kurser, mens muligheden for at deltage i webinarer fortsat er populært hos

foreningens medlemmer. Det er tydeligt i forhold til de fysiske kurser, at der efter Covid-19 er kommet en ændret tilgang til det at erhverve sig ny viden, hvor vanerne er blevet ændret. Derfor arbejder foreningen på at kunne tilbyde mere digital læring i fremtiden.

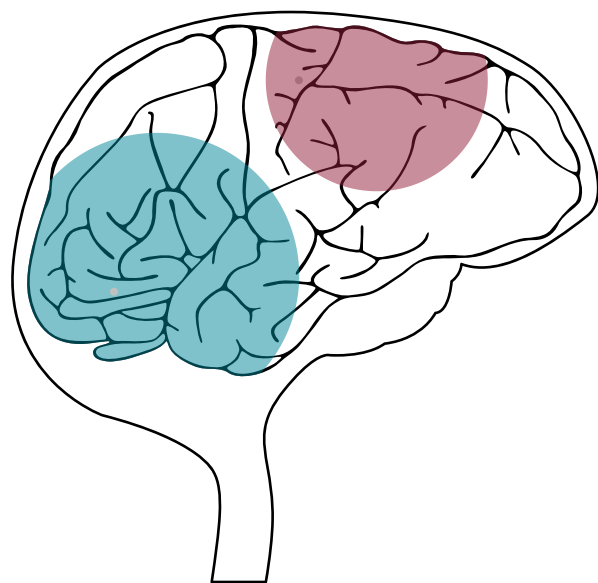
Der var i 2023 også stor opbakning til foreningens tre fagmesser, hvor vandværksfolk og leverandører til vandbranchen traditionen tro mødes i Fredericia, Roskilde og Aars.

Netværk

Også de to netværk for henholdsvis ledere på vandværkerne og de administrative ansatte er fortsat populære hos medlemmerne.

585

deltog i 2023 i et af de 36 udbudte fysiske kurser.

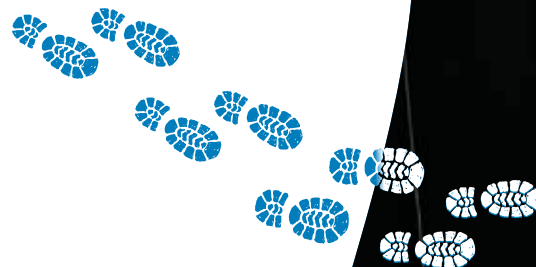
797

deltog i 2023 i et af de 45 udbudte online kurser.

1.365

133↑

vandværksfolk har i 2023 deltaget på foreningens messer.

247

24↑

leverandører udstillede i alt på en eller flere af de tre messer i 2023.

Administrativt netværk

Årets mødetemaer i det administrative netværk var blandt andet GDPR, dårlige betalere, nye regler for takstgodkendelse og definition af hvile i sig selv-princippet.

66

administrative medarbejdere
fra medlemsvandværker deltog i
2023 i administrativt netværk.

38

ledere fra medlemsvandværker
deltog i 2023 i ledernetværk.

Ledernetværk

Årets mødetemaer i ledernetværket var, hvordan vandværket kan arbejde med udvikling inden for data og digitalisering, og hvordan vandværket kan gribe arbejdet med klima, grøn omstilling og verdensmål an.

Digitalisering skal styrke drift og dialog

Den nye virkelighed er en digital virkelighed, og den digitale omstilling skal være med til at bringe vandværkerne tættere på deres forbrugere og hinanden. Der er behov for hele tiden at tage nye digitale værktøjer i brug, hvis vandbranchen fortsat skal være effektiv i sin drift og kommunikation.

It-sikkerhed

It-sikkerhed har taget mange overskrifter i løbet af 2023. Vores færden online medfører, at man løbende skal genbesøge og revidere planerne for it-sikkerhed. Angreb på it-sikkerheden er på mange måder en ansigtsløs krig, men ikke desto mindre en usikkerhed og udfordring, alle er meget direkte udsat for. I Danske Vandværker har der i løbet af 2023 været ekstra stort fokus på beredskab generelt og cybersikkerhed specifikt. Blandt andet ved at få beredskab ind i kodekset for det gode bestyrelsesarbejde med en opfordring om, at emnet løbende er på bestyrelsernes dagsorden.

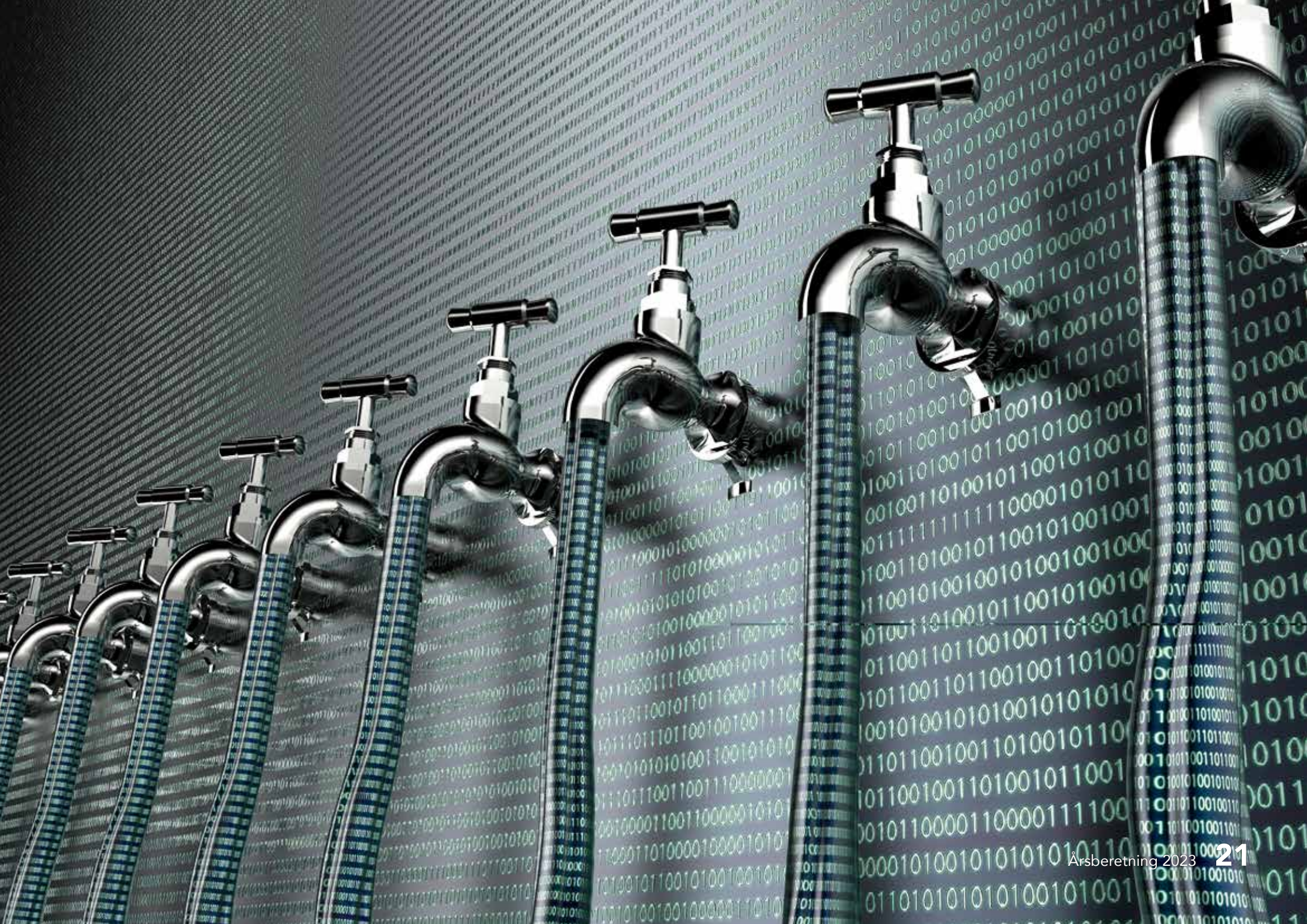
Mulighederne for en brancheløsning i forhold til it-sikkerhed har været undersøgt, men da bekendtgørelserne i forbindelse med det kommende NIS2-direktiv ikke er klar, har der været for store usikkerheder omkring omfanget af en sådan løsning.

Miljøstyrelsen gennemførte i efteråret en undersøgelse, der skulle vise hvilke vandværker, der skal vurderes kritiske i forhold til NIS2. Denne vil blive brugt til grundlag for NIS2-direktivet. Danske Vandværker har i dette arbejde deltaget i diverse workshops.

Guide til digitale tiltag på vandværket

Teknisk Forum har udarbejdet en guide om digitalisering. Her er det muligt for vandværker på alle modenhedsniveauer at hente inspiration til yderligere digitalisering, samt hvilke tiltag der vil give værdi for vandværket.

Grøn omstilling – nu og i fremtiden

Grøn omstilling er i den grad på den politiske dagsorden. Og med rette. Aldrig har det været så vigtigt, at der sikres en energi- og klimavenlig drift, og at der arbejdes hen imod at indfri den fælles målsætning i vandbranchen om at være energi- og klimaneutral i 2030.

Vand til den grønne omstilling

Krav om grøn energi skyldede fortsat ind over Danmark fra flere sider i 2023, og vand var ikke længere bare vand til drikkevand, markvanding og industri, men også vand til power-to-X, som skal levere fremtidens grønne brændsler.

Derved kom der større fokus på vand som en ressource, som ikke bare skal beskyttes mod forurenende stoffer, men også en ressource der skal værnes om, så der er nok af den til blandt andet energiformål. Her har Danske Vandværker arbejdet for, at vand altid tænkes ind i planlægningen for nye energianlæg. Det gælder også, når der for eksempel skal etableres nye geotermiboringer eller etableres rør og brønde til CO₂-lagring.

Skovrejsning

Som en del af den grønne omstilling skal der plantes ny skov. Og hvad er mere nærliggende end at kombinere klimaskov med skov, der beskytter grundvandet. Danske Vandværker har blandt andet sammen med Klimaskovfonden haft fokus på, hvordan man kan lave skovrejsning, der udover at være en gevinst for CO₂-regnskabet også gavner grundvandet.

Regeringen har en målsætning om, at der skal plantes 250.000 hektar ny skov, og for Danske Vandværker er det helt afgørende at kombinere denne indsats med en indsats for at beskytte det grundvand, der bruges til drikkevand. Mange vandværker har i forvejen haft fokus på at rejse skov i for eksempel boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

Regeringen har en målsætning om, at der skal plantes

**250.000 hektar
ny skov**

Sekretariatet i 2023

Sekretariatet fik ny organisering per 1. januar 2023. Der arbejdes efter en teamstruktur med en leder af hvert team og fortsat med en stor grad af delegering af ansvar til den enkelte og ikke mindst en tæt koordinering på tværs af teams.

Alle i sekretariatet gennemførte i 2023 en projektlederuddannelse med en varighed på 10 uddannelsesdage og med hjemmeopgaver. Dette har samlet givet en tydeligere arbejdsdeling og en større forståelse for projektarbejdsformen, som også har stor betydning, når projekter med ophæng til Danske Vandværkers strategi skal gennemføres.

I 2023 etablerede foreningen et kontor i Vandhuset i Skanderborg, og der er således skabt bedre muligheder for at mødes med medlemmer og samarbejdspartnere i Jylland.

Med venlig hilsen
Susan Münster, direktør

Tak for samarbejdet i 2023

Danske Vandværkers samarbejdsflader spænder bredt, og i 2023 har foreningen haft samarbejder med et bredt udsnit af forskellige brancheforeninger og organisationer.

De centrale samarbejdspartnere i det forgangne år er vist her. Paletten spænder fra at stå sammen om at sikre det danske drikkevand og grundvandsressourcen over til at lægge pres på forsyningssektoren og beslutningstagere og til at sætte demokratisk ejerskab i fokus.

Miljø-
ministeren

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN

Brintbranchen
Hydrogen Denmark

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Arbejdet med verdensmålene i sekretariatet

Danske Vandværker ønsker at tage et samfundsmæssigt ansvar. Foreningen har udvalgt seks verdensmål, og sekretariatet har indenfor de valgte mål bidraget på forskellig vis.

Ved rekruttering af nye medarbejdere er der fokus på at styrke mangfoldigheden i forhold til køn og alder, uden dog at gå på kompromis med den ønskede faglighed.

Sekretariatets kønsfordeling

12

6

Gns.alder: 43 år

Foreningens virke handler om at sikre godt og sundt vand til forbrugerne. Derfor bidrager sekretariatet gennem sit daglige arbejde og kontakt til medlemmer til dette verdensmål gennem vejledningsmaterialer og foldere med fokus på grundvandsbeskyttelse og forbrugerejskab.

I 2023 kørte sekretariatets medarbejdere 46.498 kilometer, hvilket kun er 386 flere kilometer end i 2022. Dette skyldes større fokus på samkørsel og brug af offentlig transport, når der deltages i møder og arrangementer. Det er en besparelse på cirka 21.728 kilometer og 3,3 tons CO₂* i forhold til seneste normalår (2019).

Foreningen deltager i forskellige udviklingsprojekter med det formål at få ny indsigt og viden til gavn for medlemmerne og med tanke på fremtidens vandforsyning. Læs mere på side 17.

Når der gøres forskellige former for indkøb i sekretariatet, er det altid med hensyntagen til kvalitet og økonomi og ud fra den interne model for bæredygtige indkøb. Desuden printes der qua mere hjemmearbejde mindre, og når der printes, er det oftest i sort/hvid. Der indkøbes økologisk frugt og kaffe.

Danske Vandværker samarbejder bredt både strategisk og operationelt med andre brancheforeninger, myndigheder og leverandører om mange forskellige emner, men alle er i relation til fortsat beskyttelse og bevarelse af drikkevandet. Læs mere om foreningens samarbejder på side 25.

Foreningens økonomi

Resultatopgørelsen for 2023 viser et positivt resultat på 1.640.836 kr. mod et minus på -757.371 kr. for 2022.

Balancen viser en egenkapital på 17.734.759 kr.

De planlagte investeringer i forbedrede it-løsninger i 2023 er ikke foretaget i det forventede omfang, og en del af disse skubbes derfor til 2024 og 2025.

Foreningen har truffet et strategisk valg om at styrke udviklings- og innovationsarbejdet med eksterne partnere. Projekt om fremtidens energi og klimavenlige, digitale vandforsyning gennemføres med støtte fra MUDP, Miljøudviklings demonstrations projekt, og partnerskabet med Region Sjælland om bæredygtig vandforsyning. Danske Vandværker indgår fortsat i partnerskab med Region Sjælland om Bæredygtig Vandforsyning.

Et uddrag fra foreningens årsregnskab kan ses her. Det fulde regnskab for Danske Vandværker er tilgængelig for foreningens medlemmer og kan findes på Min Side.

Danske Vandværker

Resultatopgørelse

Note	2023	Ikke revideret budget 2023	2022
	DKK	t.DKK	DKK
1 Nettoomsætning	26.170.796	25.275	24.036.360
2 Andre driftsindtægter	293.093	140	196.437
Indtægter i alt	26.463.889	25.415	24.232.797
3 Andre eksterne omkostninger	-4.820.811	-5.556	-4.783.622
5 Lokaleomkostninger	-485.951	-363	-465.489
6 Administrationsomkostninger	-4.663.871	-5.616	-4.669.276
4 Personaleomkostninger	-14.858.665	-14.851	-14.125.764
7 Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver	-279.198	-415	-545.344
8 Andre driftsomkostninger	-66.350	-65	-82.963
Resultat af primær drift	1.289.043	-1.451	-439.661
Indtægter af andre kapitalandele, værdipapirer og tilgodehavender, der er anlægsaktiver	5.474	0	21.896
9 Finansielle indtægter	346.319	0	0
10 Finansielle omkostninger	0	0	-339.606
Finansielle poster i alt	351.793	0	-317.710
Årets resultat	1.640.836	-1.451	-757.371

Forslag til resultatdisponering

Overført resultat	1.640.836	-1.451	-757.371
I alt	1.640.836	-1.451	-757.371

Danske Vandværker

Solrød Center 20 C
2680 Solrød Strand

www.danskevv.dk
info@danskevv.dk

